

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра Соціальної роботи та реабілітації

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету
_____ Савицька І.М.

“ _____ ” _____ 2025 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри соціальної роботи
та реабілітації
протокол №3 від “26” березня 2025 р.
Завідувач кафедри _____ Сопівник І.В.

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант ОП
Соціальна робота та консультування

_____ Сопівник І.В.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА**

Галузь знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»

Спеціальність І 10 «Соціальна робота та консультування»

Освітня програма «Соціальна робота»

Факультет Гуманітарно-педагогічний

Розробники:

завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації, доктор педагогічних наук,
професор Ірина СОПІВНИК

доцент кафедри соціальної роботи та реабілітації, кандидат педагогічних наук,
доцент Оксана МІХЕЄВА

асистент кафедри соціальної роботи та реабілітації Вікторія ГАЛАЙДЮК

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни «Соціальна політика»

Дисципліна «Соціальна політика» спрямована на формування у здобувачів другого (магістерського) рівня знань про теоретичні засади, принципи, механізми та інструменти реалізації соціальної політики в Україні та світі. У курсі розглядаються основні напрями соціальної політики щодо вразливих груп населення, сфери зайнятості, боротьби з бідністю, демографічної ситуації, підтримки сім'ї, а також особливості політики в умовах війни та постконфліктного відновлення. Особлива увага приділяється ролі соціальних працівників у реалізації політики, міжсекторній взаємодії, аналізу ефективності програм. Дисципліна має практичне спрямування і формує здатність до критичного аналізу, розробки та оцінювання соціальних рішень у професійній діяльності.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	магістр	
Спеціальність	I 10 «Соціальна робота та консультування»	
Освітня програма	Соціальна робота	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	1	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	15 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	8 год.
Лабораторні заняття	год.	год.
Самостійна робота	105 год.	134 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета – сформулювати у здобувачів магістерського рівня системне уявлення про зміст, принципи, напрями та механізми реалізації соціальної політики як інструменту регулювання соціальної сфери, забезпечення соціальної справедливості, підтримки вразливих верств населення, а також розвитку навичок аналізу, планування й оцінювання соціальних програм і політик у контексті професійної діяльності фахівця із соціальної роботи.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

ІК 1. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

загальні компетентності (ЗК):

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

СК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

СК 6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг

СК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

СК 13. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

ПРН 10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.

ПРН 12. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.

ПРН 15. Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі				
			л	п	л	і	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. <i>Теоретико-аналітичні засади та трансформація соціальної політики</i>													
Тема 1. Суб'єкти, механізми та інструменти реалізації соціальної політики	1-2	17	2	4			11	14	1			13	
Тема 2. Соціальна політика в умовах трансформацій: український і зарубіжний досвід	3-4	17	2	4			11	16	1	2		13	
Тема 3. Соціальна політика в сфері зайнятості та подолання бідності	5-6	17	2	4			11	14	1	1		12	
Разом за модулем 1		51	6	12			33	44	3	3		38	

Модуль 2. <i>Прикладні напрями та сучасні виклики соціальної політики</i>												
Тема 1. Соціальна політика щодо вразливих груп	7-8	16	2	4			10	20	1	1		18
Тема 2. Сімейна та демографічна політика	9-10	16	2	4			10	20	1	1		18
Тема 3. Соціальна політика в умовах воєнного стану та відновлення	11-12	17	2	4			11	18	1	2		15
Тема 4. Перспективи розвитку соціальної політики в Україні	13-15	20	3	6			11	18	2	1		15
Разом за модулем 2		69	9	18			42	76	5	5		66
Усього годин		120	15	30			75	120	8	8		104
Курсова робота							30					30
Усього годин		150	15	30			105	150	8	8		134

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Суб'єкти, механізми та інструменти реалізації соціальної політики	2
2	Соціальна політика в умовах трансформацій: український і зарубіжний досвід	2
3	Соціальна політика в сфері зайнятості та подолання бідності	2
4	Соціальна політика щодо вразливих груп	2
5	Сімейна та демографічна політика	2
6	Соціальна політика в умовах воєнного стану та відновлення	2
7	Перспективи розвитку соціальної політики в Україні	3

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Суб'єкти, механізми та інструменти реалізації соціальної політики	4
2	Соціальна політика в умовах трансформацій: український і зарубіжний досвід	4
3	Соціальна політика в сфері зайнятості та подолання бідності	4
4	Соціальна політика щодо вразливих груп	4
5	Сімейна та демографічна політика	4
6	Соціальна політика в умовах воєнного стану та відновлення	4
7	Перспективи розвитку соціальної політики в Україні	6

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Проаналізуйте ключових суб'єктів соціальної політики в Україні та їх функції, підготуйте коротку аналітичну довідку (1–2 сторінки)	11
2	Порівняйте моделі соціальної політики України та однієї з європейських країн, акцентуючи на особливостях трансформаційного періоду	11
3	Опрацюйте актуальні державні програми зайнятості й підтримки малозабезпечених верств, зробіть їх короткий огляд з прикладами	11
4	Підготуйте опис однієї з державних або місцевих програм підтримки вразливих груп населення та оцініть її ефективність	10
5	Проаналізуйте сучасні демографічні виклики в Україні та запропонуйте можливі напрямки удосконалення сімейної політики	10
6	Опишіть ключові напрями соціальної політики щодо підтримки ВПО, ветеранів та осіб, які постраждали внаслідок війни	11
7	Складіть SWOT-аналіз соціальної політики України в контексті євроінтеграції та цифровізації соціальних послуг	11

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт, проєктів.

7. Методи навчання (вибрати необхідне чи доповнити):

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретико-аналітичні засади та трансформація соціальної політики		
Лекція 1. Суб'єкти, механізми та інструменти реалізації соціальної політики	ПРН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.	2
Практична робота 1.		10
Самостійна робота 1		10
Лекція 2. Соціальна політика в умовах трансформацій: український і зарубіжний досвід	ПРН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи,	2

Практична робота 2.	так і з інших галузей соціогуманітарних наук.	10
Самостійна робота 2		10
Лекція 3. Соціальна політика в сфері зайнятості та подолання бідності	ПРН 15. Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень.	2
Практична робота 3.		10
Самостійна робота 3		10
Модульна контрольна робота 1.		34
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Прикладні напрями та сучасні виклики соціальної політики		
Лекція 1. Соціальна політика щодо вразливих груп	ПРН 15. Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень.	2
Практична робота 1.		10
Самостійна робота 1		10
Лекція 2. Сімейна та демографічна політика	ПРН 10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.	2
Практична робота 2.		10
Самостійна робота 2		10
Лекція 3. Соціальна політика в умовах воєнного стану та відновлення	ПРН 12. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.	2
Практична робота 3.		10
Самостійна робота 3		10
Лекція 4. Перспективи розвитку соціальної політики в Україні	ПРН 12. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.	2
Практична робота 4.		10
Самостійна робота 4.		10
Модульна контрольна робота 2.		12
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	
Курсовий проект/робота	-	100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=183>)
- посилання на цифрові освітні ресурси;
 1. Сайт Міністерства соціальної політики України . <https://www.msp.gov.ua/>
 2. MIT OpenCourseWare . <https://ocw.mit.edu/>
 3. EdCamp Ukraine . <https://www.edcamp.ua/>
 4. Давиденко Ганна. Цифрова інклюзія та доступність: соціальна діджиталізація. Вінниця: ТВОРИ, 2023. 240 с https://vsei.vn.ua/images/Doc/Nauka/Inclusivna_osvita/cifrova-inklyuziya-ta-dostupnist-socialna-didzhitalizaciya.pdf?utm_source=chatgpt.com

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Бородін Є. І. , Сорокіна Н. Г. Соціальна політика: наочний посібник. Дніпро, НТУ «ДП», 2023. 324 с.
2. Климаська Л. Д. , Савка В. Є. , Хома Н. М. Соціальна політика: навчальний посібник (2-е вид.) Львів: «Новий Світ-2000», 2024. 318 с.
3. Чекаль Л. А. Навчально-методичний посібник з дисципліни «Соціальна політика». Київ, 2021. 172 с.